

2021

Verksamhetsberättelse Miljösamverkan Jönköpings län

Styrgruppen Miljösamverkan Jönköpings län

2022-02-09, RJL 2021-1161

Verksamhet 2021

Under året genomfördes alla aktiviteter i verksamhetsplanen utom den årliga miljöhandläggarträffen, som varit svår att planera under pandemin. Pandemin har i övrigt inte påverkat verksamheten då träffar och utbildningar kunnat hållas digitalt. Närvaron på de träffar och utbildningar som ordnats är mycket god.

Bokslut

I tabellen nedan redovisas budget och bokslut för 2021 samt en något reviderad budget för 2022.

	Budget 2021 (tkr)	Bokslut 2021 (tkr)	Rev. Budget 2022 (tkr)
Intäkter			
Överskott från föregående år	0	0	0
Summa inbetalningar från kommuner, Länsstyrelsen och Regionen	1 075	1 084	1 094
Utbildningar inom miljösamverkan	0	59	0
SUMMA INTÄKTER	1 075	1 143	1 094
Kostnader			
Lön och ersättningar för Länsamordnare	940	954	960
OH-kostnader för ledning, administrativt stöd, lokaler, IT inom Kommunal utveckling	100	100	100
Administrativt stöd till HR, telefon	7	8	8
Utbildningar inom miljösamverkan - arvoden och resor för föreläsare, fika vid handläggart träffar och projektgruppsmöten	0	54	0
Kostnader för Länsamordnarens resor, konferenser, utbildningar och personalaktiviteter	4	2	10
Miljöbarometern	24	24	24
SUMMA KOSTNADER	1 075	1 143	1 102
TILL KOMMANDE ÅR	0	0	-8

Tillsynsprojekt och handläggare

Under året genomfördes tillsynsprojekten och handläggare som beslutats i verksamhetsplanen. 24 inspektörer och chefer från länets kommuner och från länsstyrelsen deltog i de 6 projektgrupperna som var igång under året.

Tillsyn av stickande/skärande verksamhet

12 kommuner deltog i tillsynskampanjen och gjorde sammanlagt 93 inspektioner på stickande/skärande verksamheter, som är anmälningspliktiga enligt miljöbalken. Tillsyn gjordes hos verksamheter inom akupunktur och microneedling (18 inspektioner), fotvård (44), piercing (8) och tatuering inklusive kosmetisk tatuering (23). Inför tillsynskampanjen hölls en workshop om materialet som tagits fram av projektgruppen och en information om den nya lagen om estetiska och kirurgiska ingrepp. Informationen hölls av Socialstyrelsen. 25 inspektörer från 13 kommuner närvarade på workshopen. Resultatet av tillsynen visar att det finns förbättringsmöjligheter ur hygien- och smittskyddssynpunkt hos många av verksamheterna och att en regelbunden tillsyn är viktigt.

Tillsyn av köldmedia (f-gas) på fordonsverkstäder

7 kommuner (Aneby, Gnosjö, Jönköping, Nässjö, Tranås, Vetlanda och Värnamo) deltog i tillsynskampanjen och gjorde tillsammans tillsyn på 38 fordonsverkstäder med fokus på hantering av f-gas (köldmedia). F-gas finns i AC (aircondition)-system och behöver därför hanteras vid underhåll av systemen. 24 av verkstäderna som besöktes utförde AC-arbeten. Resultatet visar att 71 % av verksamheterna var utan anmärkning. All gas som användes var godkänd för ändamålet, certifikat fanns och avfallet hanterades korrekt. Hos 4 verksamheter (17 %) utfärdades miljöstraffavgifter med anledning att giltiga certifikat för hantering av f-gas saknades. Inför tillsynskampanjen höll projektgruppen en workshop med genomgång av inspektionsmaterialet. 13 inspektörer från 10 kommuner deltog.

Handläggare för tillsyn av anmälningspliktiga avloppsreningsverk

Arbetet med stödet för tillsyn av anmälningspliktiga avloppsreningsverk fortsatte från 2020 och avslutades 2021. Stödet ger vägledning vid bedömning och kravställning på utsläpp från anmälningspliktiga avloppsreningsverk samt en beskrivning av en korrekt provtagningsmetodik.

Handläggare för tillsyn av avfall hos livsmedelsverksamheter

Stödet som togs fram består av informationsblad till livsmedelsbutiker, restauranger och storkök om hur de ska sortera och ta hand om sitt avfall på ett korrekt sätt. En checklista med stöd för inspektörernas tillsyn av avfall på dessa verksamheter togs också fram.

Handläggare för förorenade områden vid tillsyn

Ett stöd som riktar sig till handläggare som normalt inte jobbar med förorenade områden. Stödet ska vara till hjälp för att ta reda på om ett område kan vara förorenat eller när föroreningar påträffas i handläggningen av exempelvis värmepumpar eller små avlopp.

Handläggare – Behovsutredning

Vi har sedan 2017 en länsgemensam mall för de behovsutredningar som ska finnas hos tillsynsmyndigheter som utför tillsyn enligt miljöbalken. Syftet är att kunna jämföra

befintliga personalresurser med behov inom olika områden av tillsynen och kontrollen. Mallen utvärderas regelbundet, bland annat under en årlig träff med miljöcheferna.

Nyckeltal

2018 tog vi fram 14 gemensamma nyckeltalen för årlig uppföljning av miljötillsynen och livsmedelskontrollen. Dessa publicerats årligen på www.miljobarometern.se. Nyckeltalen diskuteras och utvärderas årligen under en träff med miljöcheferna.

Gemensam taxa

En projektgrupp med 5 miljöchefer har slutfört arbetet med att ta fram ett gemensamt taxeunderlag för miljöbalkstillsynen i länt. Underlaget har tagits fram genom att jämföra kommunernas nuvarande taxor. Vid en gemensam träff med miljöcheferna den 13 december diskuterades underlaget som alla nu är överens om. Beslut måste givetvis tas i varje kommun innan man kan börja använda taxeunderlaget.

Utbildningar

Buller

En utbildning i buller hölls under hösten med hjälp av en konsult inom akustik. Vi testade ett nytt koncept där deltagarna med en inledande workshop fick styra vilka frågeställningar de vill ha svar på. Konsulten spelade sedan in 29 filmer på dessa teman som alla kunde titta på inför workshop 2. Under workshop 2 diskuterades filmerna. Filmerna har vi nu kvar och alla har möjlighet att nu titta på dem vid behov. 38 inspektörer deltog i utbildningen som hölls digitalt via Zoom.

Klagomålshantering

I december ordnades en utbildning i juridik kring klagomålshantering med Ekologen Miljöjuridik. 45 inspektörer deltog i utbildningen som hölls digitalt via Zoom.

Övriga utbildningar

Utöver utbildningarna som ordnats i Miljösamverkans Jönköpings läns regi har även ett flertal utbildningar ordnats av andra miljösamverkansorganisationer och inom Kommunal utvecklings ”Kurs och konferens”. Länsamordnaren har bevakat dessa för miljöförvaltningarna och tipsat om dem i miljösamverkans nyhetsbrev.

Nätverksträffar och möten

Förutom att delta i projekt och utbildningar träffas miljöinspektörerna, miljöcheferna och presidierna i länet regelbundet. Träffarna ordnas ofta ihop med länsstyrelsen som en del i deras tillsynsvägledning och för att byta erfarenheter med varandra inom olika tillsynsområden. Inom miljösamverkan finns en gemensam digital samverkansyta, Ping Pong där frågor kan ställas och diskussioner föras inom olika tillsynsområden. Samverkansytan används flitigt av inspektörerna.

Anordnade träffar inom miljösamverkan

- **Styrgruppsmöten:** Tre möten under året som på grund av pandemin genomförts digitalt via Zoom. I snitt har 87 % av cheferna närvarat på styrgruppsmötena under året. 5 av länets kommuner har närvarat vid 2 av de 3 styrgruppsmöten och 8 kommuner har medverkat i alla möten under året.

- **Beredningsgruppsmöten:** Tre digitala möten inför styrgruppsmötena.
- **Presidieträff:** Projektet ”Kraftsamling vindkraft i Jönköpings län” höll i presidieträffen som hölls digitalt. Träffen handlade om vindkraft; nuläge och vad som är på gång i länet och nationellt. 27 miljöchefer och politiker från miljö- och byggnämnderna i länet deltog.
- **Kontaktpersonsträff:** En digital träff hölls den 20 april med kontaktpersoner från alla länets kommuner.
- **Avloppshandläggarträffar:** 26 inspektörer närvarade på den digitala avloppshandläggarträffen som hölls den 6 maj 2021.
- **Miljö- och hälsoskyddshandläggarträff:** Träffen som skulle genomförts i november som en endagsträff flyttades framåt i tiden. Delvis på grund av pandemin men även eftersom länsstyrelsen haft personalomsättning inte haft tid att planera.
- **Lantbrukshandläggarträff:** En digital träff hölls den 19 oktober med 18 inspektörer från 11 av länets kommuner och från Länsstyrelsen.
- **Hälsoskyddshandläggarträff:** Genomfördes digitalt den 9 november med 22 inspektörer från 12 kommuner. Folkhälsomyndigheten var med och berättade om bland annat den nationella tillsynstrategin och vad som är på gång inom tillsynsvägledningen.
- **Träff för nya miljöinspektörer och chefer i länet:** Genomfördes den 31 augusti för att informera nya inspektörer och chefer om arbetet inom miljösamverkan. 20 inspektörer från länets kommuner och från Länsstyrelsen deltog på träffen som hölls digitalt via Zoom.

Övriga träffar i länet och nationellt

Miljösamverkan, via länsamordnaren har deltagit i följande nätverk under året:

- *Miljöbrottssamverkan* i länet (Länsstyrelsen ansvarig). Två träffar digitalt via Skype.
- *Miljömålssamordnarträffar i länet* (Länsstyrelsen ansvarig). Två träffar digitalt.
- *Projektledartträffar för alla miljösamverkansorganisationerna i Sverige*. En träff digitalt via Skype och en fysisk träff i Göteborg under hösten. Värdskapet alternerar mellan de olika samverkansorganisationerna.
- *Träffar med centrala myndigheter*. En digital träff med Folkhälsomyndigheten.
- *Projekt ”Smartare tillsynsprojekt”*. Varit referensperson till projektgruppen inom Miljösamverkan Sverige.

Övrigt arbete

Tre *nyhetsbrev* från miljösamverkan skickades under året ut till kommunerna, Länsstyrelsen och andra intresserade. Nyhetsbrevet innehåller information om vad som är på gång, aktuella utbildningar och nya publikationer.

Ping Pong (digitala samverkansytan) har fortsatt användas flitigt för frågor, svar och erfarenhetsutbyte mellan inspektörerna och som lagringsplats för gemensamma dokument.

Skrivelser Kommunernas miljöchefer har under året gjort två gemensamma skrivelser, en till Svenskt näringsliv och en till riksdagen. Den senare med önskemål om regelförändringar vid anmälningar av avfallsupplag.

Miljösamverkan i landet

Många av Sveriges kommuner deltar i någon av de 11 miljösamverkansorganisationer som finns regionalt i landet och som idag täcker 16 län. Projektledarna har ett nätverk för erfarenhetsutbyte och samverkan. Delvis sker detta genom en gemensam, webbaserad samverkansyta. Alla publikationer som tagits fram inom miljösamverkansorganisationerna finns samlade på den gemensamma webbsidan: www.miljosamverkan.se.

Om Miljösamverkan Jönköpings län

Miljösamverkan Jönköpings län är ett samarbete mellan kommunerna i Jönköpings län, Länsstyrelsen i Jönköpings län och Region Jönköpings län. Samarbetet syftar till att samordna och effektivisera miljö- och hälsoskyddsarbetet och ge stöd till miljöbalkstillsynen i länet. Arbetet leds av en styrgrupp med representanter från alla medverkande parter.

Organisation och arbetssätt

Miljösamverkan ingår i Kommunal utveckling som leds av det politiska organet Primärkommunalt samverkansorgan, PKS. PKS ska på kommunernas uppdrag leda och driva strategiska långsiktiga primärkommunala frågor som kommunerna prioriterat att samverka kring. PKS har uppdraget att utifrån beslutade budgetmedel ansvara för att verksamheten bedrivs inom givna ramar och att följa upp verksamheten utifrån fastställda mål.

För styrning av miljösamverkan på tjänstemannanivå finns en styrgrupp. Styrgruppen består av alla länets miljöchefer, chefen för Miljöskyddsavdelningen på länsstyrelsen och chefen för Kommunal utveckling. Till styrgruppen finns en beredningsgrupp bestående av tre miljöchefer; en från respektive Jönköping, Högländet (inklusive Habo och Mullsjö) och GGVV samt chefen för Miljöskyddsavdelningen på länsstyrelsen och chefen för Kommunal utveckling. Beredningsgruppen förbereder ärenden till styrgruppen och fattar beslut i vissa, delegerade frågor. Länsamordnaren för miljösamverkan ingår som sekreterare och föredragande i styrgruppen och i beredningsgruppen.

Styrgruppens uppdrag är att fånga kommunernas och länsstyrelsens behov och utifrån dem göra prioriteringar för konkreta och långsiktiga aktiviteter och satsningar. Beslut i principiellt viktiga frågor, som exempelvis verksamhetsplan och budget tas av styrgruppen. Utöver styrgruppen utser varje kommun en kontaktperson som är en länk mellan kommunen och miljösamverkan. Kontaktpersonen har i uppdrag att föra fram behov och önskemål till miljösamverkan och förankra miljösamverkans arbete i kommunen.

Verksamhetsplan

Aktiviteter som ska genomföras inom miljösamverkan fastställs i en verksamhetsplan för året. Aktiviteterna är uppdelade i tillsynsprojekt, handläggarstöd, utbildningar/workshops, utvecklingsarbeten och handläggarträffar och tas fram utifrån inskickade förslag från kommunerna och från länsstyrelsen. Verksamhetsplanen är treårig. Planen för det första året fastställs, medan det andra och tredje året är mer preliminära. Detta för att kunna anpassas till kommunernas behov och till vad som händer i omvärlden. Verksamhetsplanen

i sin helhet fastställs av styrgruppen i maj/juni året innan den ska börja gälla. På så sätt kan planen arbetas in i kommunernas egna tillsynsplaner. Länsstyrelsen deltar i vissa av aktiviteterna som en del i sin egen tillsyn och/eller som tillsynsvägledning mot kommunerna.

Administrativt ansvar:

Region Jönköpings län
Kommunal utveckling/Miljösamverkan Jönköpings län
Box 1024, 551 11 Jönköping
Besöksadress: Vallgatan 8, Jönköping
Webbsida: rjl.se/miljosamverkan

Länssamordnare

Annica Malmer

Miljösamverkan Jönköpings läns huvudmän:

Länsstyrelsen i Jönköpings län
Region Jönköpings län via Kommunal utveckling
Aneby kommun
Eksjö kommun
Gislaved-Tranemo kommuner
Gnosjö kommun
Habo-Mullsjö kommuner
Jönköpings kommun
Nässjö kommun
Sävsjö kommun
Tranås kommun
Vaggeryds kommun
Vetlanda kommun
Värnamo kommun

